

AB 4 0961

Förslag
till

Spillersboda-Grofö torrlägningsföretag

i Frötuna socken och Stockholms län
Upprättat vid syn enligt vattenlagen
år 1942 av
Nils Risberg
Statens lantbruksingeniör.

KOSTNADSFÖ

ELNINGSLÄNGI

Fastighet	Registrernummer	Mantal	Ä g a r e s n a m n
Stenungså 133	14	1/4	Emmanuel Andersson, Carl And
Anderså 15	14	1/4	J. Jansson
" 88	3/8	3/8	Oska Jödemann
" 14	1/4	1/4	"
" 85	1/4	1/4	"
" 18	3/8	3/8	Hanning Jansson, Helsing
" 86	1/4	1/4	Carl Andersson
Anderså och			Jens Nic Andersson och
Grönå och (Anderså och)			Jens Nic Andersson
Stenungså och			Jens Nic Andersson
Stenungså (Loppsjö)			Stenungså och
Stenungså 11	1/8	1/8	J. Westblom
Grönå 18	5/4	5/4	Johan Jansson
" 34	103	103	J. J. Jansson
" 24	346	346	"
" 16	768	768	"
" 39	1/8	1/8	Anders Fredriksson
Anderså 26	33	33	David Eriksson Stenå
" 112	512	512	Carl Andersson
" 1/60	1/60	1/60	Richard Jansson
" (del av Rudsjö)			Jens Nic Andersson
Stenungså 11	9/60	9/60	J. Westblom
Stenungså 14	1/4	1/4	Jens Nic Andersson och
Grönå 13	1/4	1/4	Boonhard Jansson
" 7	1/4	1/4	"
" 17	39/128	39/128	Anders Jansson
Stenå 1	2	2	Jens Nic
			Carl och Jansson
			Carl och Jansson

F i s ö k a n d e		Värde före företaget		Värde efter företaget		Fö r t i n g	
kr.	öre	kr.	öre	kr.	öre	kr.	öre
497	-	1070	55	573	55		
540	70	1207	60	666	90		
19	90	53	70	33	80		
491	40	987	70	496	30		
949	-	1708	40	759	40		
1574	90	2587	40	1012	50		
634	50	930	-	295	50		
31	30	234	30	203	-		
5	40	46	70	41	30		
2684	20	5235	40	2551	20		
176	20	323	-	146	80		
161	80	310	20	148	20		
387	15	706	50	319	30		
307	35	677	40	370	00		
365	10	619	50	254	40		
105	-	183	-	78	-		
153	80	289	50	135	70		
	40	11	50	11	-		
361	50	596	10	234	60		
1	20	32	80	31	60		
349	20	549	-	199	00		
502	60	922	90	420	00		
327	10	616	80	289	00		
2	70	17	20	14	00		
236	50	527	90	291	00		
10865	90	20445	05	9579	00		

STNAIDSFÖRENINGSLÄNGD

Företags namn	Deltager i kostnaden									
	Förbättrings- värde		med pro-cent		för torr-lägringen med		för förtäl-ningen med		No.	
	kr.	öre	kr.	öre	kr.	öre	kr.	öre		
Andersson, Karl Andersson	497 -	1070 55	573 55	5.92	520 43	78 49	2			
"	540 70	1207 60	666 90	6.06	604 18	91 11	2			
"	19 90	53 70	33 80	0.31	30 91	4 66	2			
"	491 40	987 70	496 30	4.52	450 64	67 96	2			
"	949 -	1708 40	759 40	6.91	688 93	103 90	2			
"	1574 90	2587 40	1012 50	9.21	918 24	138 48	2			
"	634 50	930 -	295 50	2.68	267 20	40 30	2			
"	31 30	234 30	203 -	1.85	184 44	27 82	-			
"	5 40	46 70	41 30	0.38	37 88	5 71	-			
"	2684 20	5235 40	2551 20	23.22	2315 03	349 12	2			
"	176 20	323 -	146 80	1.34	133 60	20 15	2			
"	161 80	310 20	148 40	1.35	134 60	20 30	2			
"	387 15	706 50	319 35	2.91	290 13	43 75	2			
"	307 35	677 40	370 05	3.37	335 99	50 67	2			
"	365 10	619 50	254 40	2.32	231 30	34 88	-			
"	105 -	183 -	78 -	0.71	70 79	10 67	2			
"	153 80	289 50	135 70	1.24	123 63	18 64	2			
"	40	11 50	11 10	0.10	9 97	1 50	-			
"	361 50	596 10	234 60	2.14	213 36	32 18	2			
"	1 20	32 80	31 60	0.29	28 91	4 36	-			
"	349 20	549 -	199 80	1.81	180 46	27 21	2			
"	502 60	922 90	420 30	3.83	381 85	57 59	2			
"	327 10	616 80	289 70	2.64	263 21	39 69	2			
"	2 70	17 20	14 50	0.13	12 96	1 96	-			
"	236 50	527 90	291 40	2.65	264 21	39 84	2			
"	10865 90	20445 05	9579 15	87.19	8692 85	1310 94	2			

BEIJING SLANG

F i s ö k a n d e		Värde före företaget		Värde efter företaget		F
kr.	öre	kr.	öre	kr.	öre	kr.
1086	590	204	450	5	95	
989	20	165	840	6		
815	45	155	385	7		
12670	55	2365	730	109		

Järnkärl
 av stål ingår
 som efter förklar
 de deltagning
 grundat beviljat
 den bilat
 garna av för
 manat förklar
 Jerns
 Statens sam
 Georg Jansson
 Jerns

Orestes
 in Schosse
 Working
 Emma

Almkvist & Bengtsson Tryckeri AB

U t l å t a n d e . .

Synemännens utlåtande rörande

ifrågasatt sänkning av Torpsjön,

Mutsundasjön, Rudsjön, Grundverken,

Mellanmaren och Östermaren i och för

för bättre torrläggning av vattenska-

dad mark tillhörande Mutsunda, Kle-

mentsboda, Spillersboda, Lervik, Grofö,

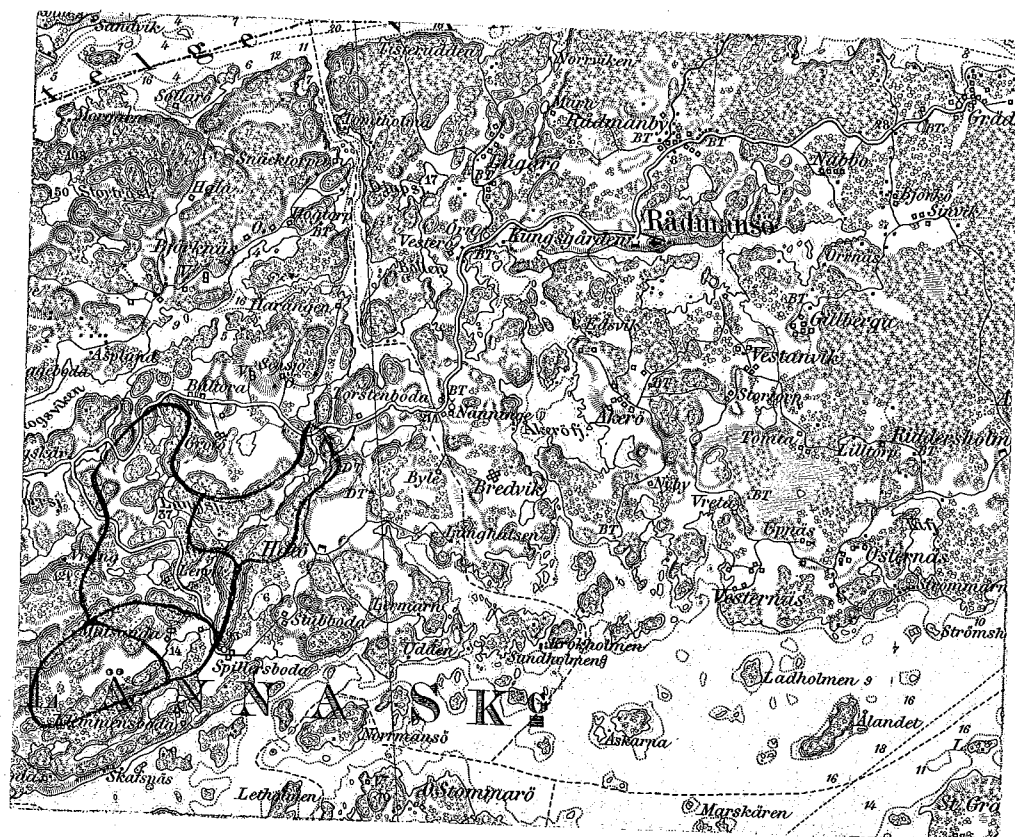
Håtö med Knexnäs samt Torstensboda i

Frötuna socken och Stockholms län,

avgivet vid sådan syneförrättning,

som omförmäles i vattenlagen 10 kap.

32 och följande paragrafer.

Läge.

Ifrågavarande avdikningsområde är beläget omkring

10 km. ost-sydost om Frötuna kyrka. Å bifogade översiktskarta

har avdikningsområdet markerats med gul färg varjämte även

nederbördsområdets yttergränser markerats med en blå linie.

Avdikningsområdet utgöres av såväl odlad som ej odlad jord

och omfattar en areal av sammanlagt 54,66 hektar.

Nederbördsområdet.

Avdikningsområdet tillhör ej något namngivet vattensystem. Det ligger mellan de enligt Kungl. Kungörelsen den 13 april 1922 med n:ris 59 och 60 betecknade nederbördsområdena.

Förordnande.

Genom länsstyrelsens förordnande av den 2 maj 1941 erhöll undertecknad i uppdrag att handlägga förenämnda förrättning, och har på grund härav och i anslutning till förrättningssökandenas vid undersökningen och de, som vid sammanträdet i ärendet förenat sig med dessa, framställda yrkanden föreliggande plan för avdikningen upprättats.

Benämning.

Synemännen anse, att företaget bör betraktas som vattenavledning och bestämma jämlikt vattenlagen 10 kap. 62 § att företaget skall benämnas Spillersboda-Grofö torrlägningsföretag.

Hinder mot företaget.

Företaget berör ej något av de förhållanden, som omförmälas i vattenlagen 7 kap. 38 och 39 §§.

Mot syneförrättningens handläggning eller företagets utförande har icke något hinder blivit anmält och har något sådant ej heller av synemännen kunnat utrönas.

Företagets omfattning och avloppsdikenas lägen.

Den i företaget ingående vattenskadade marken finnes å hithörande plankarta upptagen och har fullständig beskrivning häröver upprättats. För områdets avdiknings föreslås upptagandet av ett huvudavlopp å kartan betecknat med A-B-C-E-F-G-H-I-K-L-N-O-P-Q-R-S samt två sidoavlopp å kartan betecknade med B-D och L-M. Avloppen hava jämväl markerats med tvenne jämnlöpande röda linjer för öppen ledning och en tjockare röd linje för täckt ledning.

Nederbördsområde, vattenmängd och lutningsförhållanden m.m.

Nederbördsområdets storlek har beräknats enligt följande:

vid punkt A	7.1 km ²
" " H	6,5 "
" " K	5,8 "
" " O	2,4 "
" " Q	1,5 "
" " D	0,05 "

Med hänsyn till nederbördsområdets beskaffenhet har för huvudavloppet maximiavrinningen beräknats till 125 liter pr. sek. och km.² och medelavrinningen till 12.5 liter pr. sek. och km.² samt för sidoavloppen till 150 liter pr. sek. och km.² och 15 liter pr. sek. och km.² Medelvattenmängden skulle sålunda bli

	Max	Medel
Vid punkt A	0.89 m ³ /sek.	0.09 m ³ /sek.
" " H	0.81 "	0.08 "
" " K	0.73 "	0.07 "
" " O	0.30 "	0.03 "
" " Q	0.19 "	0.02 "
" " D	7.5 l/sek.	0.7 l/sek.

För övriga avlopp äro nederbördsområdena av ringa omfattning, varför några särskilda hydrografiska beräkningar ej ansetts erforderliga.

Avloppens djup hava föreslagits med hänsyn till en i förhållande till kostnaden för företagets utförande så vitt möjligt full torrläggning av sökandenas i företaget ingående mark.

Å den vid förrättningen upprättade profilritningen äro avloppens djup vid var och en av de längs desamma nedslagna

avvagningspålarna angivna, varjämte höjden över det antagna jämförelseplanet av den blivande bottenlinien vid ett flertal ställen angivits. Avloppens dimensioner å olika platser av desamma framgå i övrigt av de upprättade sektionerna.

Broar.

I. för allmän väg.

Avloppet A-B, N-O, och L-M berör allmän väg vid punkterna 1+96, 2+42 och 2+20 respektive. Med anledning härav har kopia av förslaget i denna del översänts till vederbörande vägingenjör samt till vederbörande vägstyrelse. Vägingenjören har å den företedda ritningen (bil. P) antecknat föreskrivet yttrande.

Trummorna för avloppen A-B och L-M kunna bibehållas i oförändrat skick. Trumman för avloppet N-O är däremot för grund och skall ombyggas. Enligt erhållna uppgifter har denna vägtrumma tillkommit efter 1880, varför dess ombyggnad skall bekostas av vägdistriktet och då vägstyrelsens ombud förklarat, att vägdistriktet önskar utföra ombyggnaden skall det jämväl ombesörjas av vägdistriktet. Avlopp skall anordnas med en öppning motsvarande minst 1 meters kulvert. Torrlägg-

ningsföretaget skall underrätta vederbörande vägdistrikt minst 2 månader innan arbetet med brons ombyggnad behöver påbörjas. Efter erhållen anmodan skall arbetet vara färdigt inom sex månader.

Vägstyrelsen behöver ej påbörja arbetet förrän nedanför liggande avlopp är upptaget till det föreskrivna djupet.

II. för enskilda vägar och ägovägar.

I kostnadsförslaget har upptagits det antal enskilda vägbroar, som skola ombyggas på grund av företagets utförande. Dessamma skola uppföras på torrlägningsföretagets bekostnad på sätt särskild förslagsritning utvisar.

Uppmätning.

För bestämmande av arealen vattenskadad mark samt för utrönande av varje ägofigurs höjdläge över medelvattenytan i avloppen och i respektive sjöar, har den av företaget berörda marken blivit kartlagd och nätavvägd samt begränsad medels en kurva belägen på full torrlägningshöjd över nämnda vattenstånd, varvid för mark belägen på längre avstånd från avloppen tillagts erforderligt fall. Åker har betecknats med gul, äng med grön och skogsmark med röd färg. Blå siffror angiva markens höjdläge över förrättingens jämförelseplan.

Jordvärdering.

Då överenskommelse angående kostnadernas fördelning ej kunnat träffas, har ägoogradering varit nödvändig och har densamma verkställt efter följande grunder.

Genom borrning har jordens värde med hänsyn till dess naturliga godhet och beskaffenhet och under förutsättning av omsorgsfull skötsel och fullständig torrläggning för varje ägofigur upptaxerats pr. hektar och finnas dessa värden för fullt torrlagda ägofigurer införda i kolumn 13 av värderingslängden (bil. V). För ägofigurer, vilka äro belägna lägre än full torrlägningshöjd över blivande medelvattenytan, vilka sålunda ej bliva fullt torrlagda, har en reducering av ovan angivna värden skett efter sådan grund, att all mark belägen över eller i jämnhöjd med 1,5 meter över nyssnämnda höjd ansetts hava torrlägningsgraden 1.0 d.v.s. de bliva fullt torrlagda, under det att mark belägen under ovan angivna höjdläge, ansetts hava torrlägningsgraden 0 d.v.s. deras blivande värde efter företagets utförande är ur torrläggningssynpunkt lika med 0. För sådan jord, som är belägen på sådant avstånd från avloppen att för dess torrläggning erfordras kostnad för upptagandet av

fler avlopp än de i detta företag föreslagna har reducering av blivande värdet pr. hektar verkstälts. Det blivande värdet finnes infört för såväl fullt torrlagda som icke fullt torrlagda ägofigurer i kolumn 13 av värderingslängden (bil.V).

Vid beräkning av nuvarande värdet har all mark belägen under nuvarande medelvattenytan ansetts i sitt nuvarande skick värdelös medan mark belägen ovan den i momentet angående "Uppmätning" omnämnda kurvan ansetts ur torrläggningssynpunkt redan lämna full avkastning, varför den ej genom företagets utförande vinner någon förbättring. Markens nuvarande värde är därför beroende dels av det blivande värdet under förusättning av full torrläggning och dels av dess höjdläge i förhållande till den försumpande vattenytan samt erhålles genom multiplicering av jordens värde i fullt torrlagt skick medels ett procenttal, som beror på respektive figurers höjdläge över sagda vattenytan. De härigenom erhållna värdena pr. hektar äro införda i värderingslängdens kolumn 11 (bil. V),

Skillnaden mellan blivande och nuvarande värdet eller s.k. förbättringsvärdet finnes infört i värderingslängdens kolumn 15 och avse dessa siffror värdet pr. hektar.

I värderingslängden hava slutligen de enligt ovan angivna regler uträknade blivande och nuvarande värdena samt förbättringsvärdena blivit för varje ägofigur med hänsyn till dess yttinnehåll beräknade och införda.

Båtnad av annat slag än jordförbättring förekommer icke inom detta företag.

Efteruppskattning.

Det nu framlagda förslaget medför en båtnad av 10 kronor pr. hektar landvinning. Skulle mot förmodan båtnaden anses kunna beräknas till högre värde, varder slutlig uppskattning utsatt att förrättas efter företagets fullbordan. Vad markägare med avseende på denna har att iakttaga därom förmåles i vattenlagen 10 kap. 77 och 78 §§.

Båtnaden genom företaget.

Den vattenskadade marken som kommer att förbättras genom företaget omfattar sammanlagt en areal av 54,66 hektar.

Dess blivande värde utgör	23.657,30 kronor
" nuvarande " "	<u>12.670,55</u> "
Förbättringsvärde sålunda	<u>10.986,75</u> "

All i företaget ingående areal är för sin torrläggning beroende av i företaget ingående sjöar. Företagets hela båtnads-
värde är 10.986,75[?] 10.430,85 kronor. Av denna kommer 10.685,25 kronor eller 94,93 % på mark som tillhör sökanden eller dem som äro att anse som sökande, varför jämlikt bestämmelserna i vattenlagen 7 kap. 44 § tvångsdelaktighet föreligger.

Vattendomstolsavgift.

Jämlikt 11 kap. 95 § vattenlagen skall till länsstyrelsen erläggas en avgift av 1,50 kronor för tusen av värdeökningen såsom bidrag till kostnaderna för vattendomstolarnas organisation och verksamhet. Då i föreliggande fall värdeökningen uppgår till 10.986,75 kronor skall till länsstyrelsen erläggas ett belopp av 16,47 kronor och skall bestyrkt avskrift av denna bestämmelse tillställas länsstyrelsen. Vattendomstolsavgiften skall erläggas så snart utlåtet vunnit laga kraft.

Ersättningar.

Beträffande ersättning för mark, som åtgår för avloppens utvidgning och ersättning för intrång genom jordupplag, föreskriva synemännen jämlikt intressenternas därom gjorda uttalanden att sådan ej skall utgå.

Ersättning för intrång genom uppkastad jord vid framtida rensningar skall ej heller utgå.

Jordägare kan icke göra anspråk på bidrag av annan intressent i företaget för bortkörning av jordvallarna eller undanskaffande av desamma. Har jordägare verkställt detta arbete äger han därefter åter fritt disponera över den mark, som varit täckt av jordvallarna.

För skada och intrång, som vid detta utlåtet meddelande icke kunnat av synemännen förutses, må den, som lider skadan eller intrånget framställa anspråk på ersättning enligt bestämmelserna i vattenlagen 9 kap., dock skall sådant anspråk för att kunna upptagas till prövning anmälas hos Österbygdens vattendomstol inom fem år räknat från utgången av den för företagets fullbordande i detta utlåtet eller ock sedermera i anledning av sökt anstånd bestämda tiden. Är skadan eller intrånget av betydelse, gäller vad i 7 kap. 57 § vattenlagen andra stycket stadgas.

Fisket.

Beträffande fisket hava intressenterna meddelat att någon yrkesmässig fiskerinäring ej bedrives. Fiskerintendenten

har i avgivet utlåtande meddelat, att någon fiskerinäring av betydelse icke kan genom företaget lida väsentligt förfång och att några särskilda åtgärder till skydd för fisket icke synes vara erforderliga. Någon ersättning för minskad tillgång till fisk skall ej utgå, ej heller föreslås några särskilda anordningar för fiskens bevarande.

Kungl. kammarkollegii yttrande.

Då företaget avser sjösänkning har ärendet jämlikt vattenlagen 10 kap. 42 § anmälts till Kungl. kammarkollegium, vilket i skrivelse den 5 januari 1942 meddelat, att Kungl. kollegium icke funnit nödigt att för närvarande föra talan för bevarande av det allmännas rätt och intressen i målet.

Kostnadsfördelning.

Beträffande kostnadernas fördelning har särskild tabell häröver upprättats, vilken bilagts detta utlåtande (bil.X), varför här endast hänvisas till nämnda handling. Avdikningsområdet utgöres av en samfällighet. Samfälligheten har betraktats som en avdelning och har i tabellen angivits huruvida delägare är sökande till företaget eller ej. All deltagningsskyldighet är grundad endast på värdet av den båtnad som vinnes genom av

företaget uppkommande jordförbättring. Deltagare som ej sökt företaget eller förenat sig med sökanden om företaget är ej skyldig att vidkännas större bidrag till kostnaden för detsamma än som svarar mot värdet å den båtnad hans mark därigenom beredes. Då någon framställning att få erlægga bidrag till kostnaden för företagets utförande på visst antal år ej anförts har någon sådan fördelning ej heller verkstälts.

Synekostnaderna skola förskjutas av sökandena och förfalla till betalning omedelbart. För kostnadernas slutliga fördelning gälla enahanda grunder som gälla för fördelning av kostnaderna för företaget. Fördelning av syneförrättningskostnaderna finnes verkställd i ovannämnda tabell.

Fixpunkter.

Till ledning för arbetets utförande samt för kontrollering av detsamma finnas fixpunkter anbragta på sätt av plan- och profilritningen närmare framgår. De skola noga bevaras och få ej döljas av jord eller annat. Skall sten eller berg, varå fixpunkt utsatts, sprängas eller borttagas, får detta ej ske förrän ny fixpunkt av lantbruksingeniör blivit utsatt. Borttages eller fördärvas desamma uppsåtligen är åtgärden belagd

med straff enligt bestämmelserna i vattenlagen 13 kap. 14 §.

Företagets tillåtlighet.

Enligt vad redan framhållits medför den nu föreslagna sänkningen ingen skada å nedanför liggande vattenverk. Båtnaden med avdrag av kostnaden för företagets utförande utgör 1.016,75 kronor. Skada å fisket kan icke uppgå till detta belopp. Hinder för företaget på grund av bestämmelserna i vattenlagen 7 kap. 38 och 39 §§ kunna sålunda icke föreligga.

Arbetets utförande.

På grund av vad ovan anförts finna synemännen skäligt medgiva tillstånd till företaget.

Företaget skall, om någon intressent vill fullborda detsamma, utföras i full överensstämmelse med det nu framlagda förslaget med hänsyn till såväl plan- som profilritningen och får börjas efter den 15 april 1942 och skall vara fullbordat senast före den 1 november 1945. Har företaget icke bragts till slut inom nyssnämnda tid vare frågan om företaget förfallen.

Om giltigt skäl för dröjsmålet visas eller genom företagets inställande synnerligt men skulle uppstå, kan genom ansökan hos Österbygdens vattendoms tol före nämnda tids utgång anstånd erhållas

med företagets fullbordande på högst tio år.

Då ingen deltagare framställt yrkande om att på egen mark få utföra dikningen kommer företaget att utföras gemensamt.

Jämlikt 7 kap. 61 § vattenlagen skall för handhavandet av med företaget förenade angelägenheter utses en styrelse.

Val av styrelse skall anmälas till länsstyrelsen.

Sker ändring i styrelsens sammansättning, skall styrelsen ofördröjligen göra anmälan därom till länsstyrelsen. Jämlikt vattenlagen 3 kap. 21 § är styrelseledamot ansvarig för sina åtgöranden.

Innan anmälan om styrelseval gjorts hos länsstyrelsen må ej arbete å annans mark verkställas eller åtgärd till förfång för annan vidtagas.

Dikesjorden.

Den ur avloppen upptagna jordmassan skall såväl vid deras första upptagande som vid framtida rensningar uppläggas vid sidan av avloppen men får ej läggas närmare de nya avloppens kanter än 1 meter och skola jordvallarna på lämpliga ställen dock minst på var femtonde meter genomskäras för att bereda ytvattnet från angränsande mark fritt avlopp. Jordval-

larna få ej läggas med brantare sidolutning å den mot diket

vända sidan än 1:1.

Avsyrning.

Sedan arbetet blivit färdigt och om så erfordras under dess utförande skall det avsynas eller inspekteras av i länet tjänstgörande statens lantbruksingeniör eller annan av vederbörande myndighet därtill förordnad.

Underhåll.

De här föreslagna avloppen skola första gången under första året efter sedan arbetet blivit avsynat samt där- efter vart annat år samt så ofta det dessemellan erfordras rensas från anhopade slam- och växtbildningar och skall detta arbete vara fullbordat senast den 1 oktober det år rensning sålunda skall företagas. Kostnaderna skola fördelas efter samma grund som gäller för kostnadernas fördelning för avloppens första upptagande. Vid rensning skall iakttagas att bottenlinjen erhåller det å profülritningen angivna höjdläget.

Allt underhållsarbete äger företagets styrelse vidtag utan övriga intressenters hörande.

De nyuppförda broarnas underhåll skall bekostas

av den eller de som förut haft sig denna skyldighet ålagd.

Dämning, anläggning av vattningsplats m.m.

Dämning, anläggning av vattningsplats i avloppen eller annan åtgärd varigenom skada uppstår eller som hindrar vattnets fria lopp, må på inga villkor göras eller tålas och skall därest skada uppstår genom delägares eller annans påtagliga åtgörande av den ne omedelbart avhjälpas. Härvid iakttages att den skada, som förorsakas genom betande kreaturs eventuella nedtrampning av slänterna, betraktas som åverkan, varav följer, att denna skadas avhjälpande skall åligga den jordägare å vars mark nedtrampning sker. Kostnaden för skadans undanröjande skall sålunda ej betraktas som underhållskostnad.

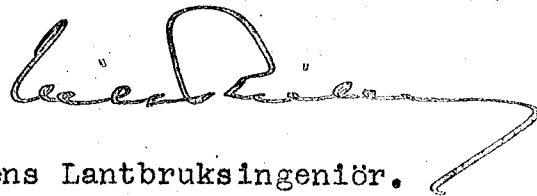
Talan mot förrättningen.

Den som önskar föra talan mot denna förrättning skall göra detta vid Österbygdens vattendomstol adr. Stockholm. För talans bevarande skall sakägare inom sextio dagar räknat från denna dag till vattenrättsdomaren inlämna sina till vattendomstolen ställda besvär i tre exemplar och skola i dessa fullständigt upptagas klagandens alla påståenden samt skälen därtill.

Utlåtandets underställning.

Då föreliggande fall avser sjösänkning
skall utlåtandet jämlikt vattenlagen 7 kap. 45 §
underställas vattendomstolens prövning.

Spillersboda den 11 februari 1942

Statens Lantbruksingeniör.

Leong Jansson *Thidner Eriksson*
Biträdande gode män.